

Консультація 11. Поради батькам дітей 5-6 років з різних ліній розвитку за програмою "Я у Світі"

- дотримуйтеся вдома режиму дня, санітарно-гігієнічних вимог, культурно-гігієнічних навичок;
- щоденно разом із дітьми виконуйте ранкову гімнастику, здійснійте загартовуючі процедури; виходьте на прогулянки;
- залучайте дітей до виконання основних рухів - вправляйте в ходьбі, бігу, стрибках, повзанні, лазінні, рівновазі, вправах із м'ячем;
- разом з дітьми здійснійте пішохідні прогулянки, туристичні походи;
- грайте в рухливі, спортивні ігри;
- облаштуйте в квартирі спортивний куточок;
- катайтеся разом з дітьми на санчатах, ковзанах, лижах; велосипедах, роликах; грайте у бадмінтон, теніс, футбол, баскетбол, хокей; з м'ячем; плигайте на скакалці; плавайте та грайте на воді;
- беріть участь разом з дітьми у проведенні свят, розваг, днів здоров'я, зборах, конференціях, лекціях з питань здоров'я, фізичного виховання дітей, організованих у дошкільних установах.

Пізнавальний розвиток

- збагачуйте обізнаність дитини новою інформацією, що сприяє накопиченню уявлень про себе та світ. Залучайте до перегляду та прослуховування радіо-та телепередач пізнавального напрямку, заохочуйте до активного розв'язання завдань, листування тощо, за допомогою членів родини;
- пізнавайте, досліджуйте світ разом з малюком: обговорюйте, читайте, експериментуйте та ін. Заохочуйте прагнення здобувати і збагачуватись корисною інформацією завжди і всюди. Наприклад, оформіть передплату дитячого журналу;
- створюйте умови та підтримуйте пізнавальні інтереси дитини, забезпечуючи розвиток природних здібностей та нахилів дитини;
- виховуйте у дошкільника почуття родинності: любові і шани до батьків та родичів, пам'яті про покоління роду, вдячності до праці рідних, шани до старших, турботи про молодших;

- залучайте дітей до активної участі у підготовці та святкуванні днів народження, ювілеїв, днів пам'яті, календарно-обрядових свят; здійсненні подорожей; разом з дітьми або спонукуючи їх до виготовлення подарунків, привітань, виступів та ін.
- за можливістю, вдома облаштують родинний куточок, в якому помістяться «дерево роду», фотографії та відео сімейних подій, рукотворні вироби тощо.
- вчить малюків усвідомлювати себе як частку сім'ї, дитячої спільноти у навчальному закладі, відповідальну особистість у світі природи, людину серед інших - у суспільстві на прикладі власної активної життєвої позиції; разом з дитиною подорожують, здійснюють екскурсії, колекціонують, майструють тощо;
- формує основи логічного мислення, вчить дитину висловлювати власну думку на основі розумових висновків;
- частіше бувайте з дітьми на природі (парк, ліс, річка), відвідуйте зоопарк, ботанічний сад, музеї, вистави дитячих театрів, дійства громадських свят, виставки квітів, тварин;
- залучайте дітей до догляду за рослинами (квітник, сад, город) та тваринами (птахами, рибками, земноводними та іншими домашніми улюбленцями); за бажанням, обладнайте акваріум, влаштують квітник, город на підвіконні; разом з дітьми доглядайте за рослинами, піклуйтесь про тварин;
- не соромтеся виказувати патріотичні почуття, громадянську позицію; гордість за свою родину, батьків, рідне місто, село, Україну; на власному прикладі втілюйте поняття «порядок», «безпека», «природоохоронна робота» у практичне життя дитини та родини;
- створюйте спеціальне розвивальне середовище, яке б сприяло використанню набутих знань, вмінь та навичок з логіко-математичного розвитку в родинному побуті дитини;
- формує соціально-економічну компетентність дитини за допомогою залучення дітей до планування сімейного бюджету (планування витрат, обговорення вартості речей);
- виховуйте почуття вдячності до праці інших людей, бережливого ставлення до природи, речей.

Мовленнєвий розвиток

Якомога більше спілкуватися з дітьми, розповідати їм і читати художню, пізнавальну літературу. Збагачувати досвід дітей позитивними враженнями під час прогулянок, екскурсій, цікавих спостережень у соціальному, культурному і природному довкіллі. При цьому враховувати пізнавальні інтереси й переваги своїх дітей. Детальніше зупинятися на об'єктах і явищах, які привабили дитячу увагу найбільше.

Розповідати дітям про себе (своє навчання, роботу, захоплення), про родичів (де живуть, ким працюють, ким доводяться дитині, які мають чесноти та інше) та людей, які оточують дитину за межами сім'ї. Частіше ділитися з дітьми спогадами про минуле, дитинство дорослих, улюблені ігри, друзів дитинства, цікаві чи складні життєві ситуації. Пропонувати дітям пограти в улюблені ігри рідних людей, почитати їхні улюблені книжки, переглянути улюблені фільми чи послухати дорогі пісні. Попросити малюків описати власні ігри з друзями у дитсадку чи у дворі, знайти в них спільне із уподобаннями свого дитинства, разом з дітьми придумати нові варіанти старих ігор і забав.

Організовувати спеціальні мовленнєві ігри для розвитку різних сторін усного мовлення, можна - із залученням рідних, сусідів, друзів. Так, для збагачення словника різними частинами мови корисно пограти в «Зимові слова», «Солодкі слова», «Скляні (дерев'яні, металеві, пластмасові та ін.) слова», «Ввічливі слова», «Веселі/сумні слова», «Спортивні слова» тощо. Тут важливо дати правильну, чітку установку: «Давай згадаємо всі слова, які нагадують нам про...». Поуправляти дітей у вживанні дієслів буде цікаво в ігрових завданнях «Хто що вміє робити?», «Зміни слово» (утворення нових дієслів за допомогою префіксів), а змагальна вправа «Хто назве більше?» стимулюватиме пошук іменників-назв частин предметів, прикметників, прислівників та інших частин мови.

У повсякденні корисно розширювати запас слів-узагальнень, проводячи ігрові вправи «Назви одним словом», «Магазин меблів (одягу, взуття, іграшок, продуктової, молочний, овочевий...)», «Що зайве?».

У спілкуванні з дітьми слідкувати, чи вірно вони узгоджують між собою слова у словосполученнях і реченнях, вчасно і коректно виправляти помилки та включати дітей у створювані дорослим ситуації спілкування, де треба застосувати ці уміння. Наприклад, поставити відповідне питання (скільки вікон у нашій квартирі? у якій сукні підеш на день народження?) або запропонувати гру («Пограємо-порахуємо» на узгодження іменників з числівниками, «Хто який?» на узгодження прикметників із займенниками чи

іменниками). Можна створювати й провокаційні ситуації мовлення, у яких пропонуються зразки неправильного зв'язку слів у висловлюваннях і які слід виправити («я мчу з гора без лижах» - «я мчу з гори на лижах»).

Звертати увагу дітей на багатозначність слів. У певних ситуаціях не втрачати можливість подумати разом над добором іншого слова замість сказаного, визначенням протилежності у дії чи якості, навести приклад різних значень однакових за звучанням слів. Тут стануть в нагоді й ігри «Скажи інакше», «Дружні слова», «Скажи навпаки», «Слова-близнюки».

Залежно від конкретної ситуації задовольнятися лаконічними висловлюваннями дітей або спонукати їх до побудови більш розгорнутих реплік. Щоб привчити говорити поширеними реченнями, варто подавати власні зразки такого мовлення і залучати дітей до гри. Наприклад, у грі «Мовчун і балакун» один гравець задає основу речення, а інший чи інші по черзі доповнюють її по слову наскільки це можливо: «Стоїть хата. - На березі стоїть хата. - На березі річки стоїть хата. - На мальовничому березі річки стоїть хата. - На мальовничому березі річки стоїть біла хата і т.д.».

Не менш цікаві ігри можна запропонувати із словотвору від заданого слова. Зокрема: побудувати ланцюжок слів від слова «вчити» (вчитель, учень, навчання, вчений тощо); утворити назви помешкань від назви тварини (корова - корівник, свиня - свинарник, курка - курник, вівця - вівчарня та ін.).

З метою відпрацювання чіткої звуковимови корисно розучувати з дітьми чистомовки і скоромовки. Якщо у 5-річних дітей спостерігаються вади звуковимови, слід звернутися за допомогою до фахівця-логопеда й виконувати всі рекомендовані ним артикуляційні, фонематичні вправи для постановки звуків, навчання їх диференціації.

Граючись у слова, варто пропонувати дітям завдання на виділення першого і останнього звука у власних іменах, назвах іграшок чи інших предметів довкілля, спільно з малюками визначати послідовно всі звуки у слові, шукати заданий звук у словах-назвах предметів, картинок, дій довкола себе тощо. Цікаво й позмагатися на більшу кількість названих слів із заданим звуком, із звуком у певній позиції у словах.

Корисно разом з дітьми «маніпулювати» звуками, складами, наголосами у словах, переставляючи їх. Ігри типу «Так і не так» наочно продемонструють дітям значення порядку звуків, складів і місця наголосу у словах .

Започаткувати й надалі підтримувати сімейну традицію щоденних бесід про прожитий день з обговоренням вражень, поточних проблем, досягнень, планування спільних заходів для дорослих членів родини і дітей. Спонукаати дітей не лише до відповідей на поставлені дорослим питання, а й до самостійної їх постановки.

Привчати дітей бути ввічливими у розмові, бесідах з дорослими і дітьми. Подавати приклад того, як треба вести діалог за столом, у гостях чи при гостях, по телефону. Практикувати ненав'язливий аналіз поточного діалогу за допомогою питань «Чи уважно ти мене слухав?», «Що тобі незрозуміло? », «Які у тебе є питання до мене?» та ін.

Використовувати можливості сім'ї для залучення дітей до складання зв'язних розповідей: описування іграшки або страви, які сподобалися в гостях; описування уявних речей (автомобіля майбутнього, фасонів бальних суконь для Попелюшки, кімнати Незнайка і Знайка); розповідання за серіями сімейних фотографій (про новорічне свято у дитсадку, літній відпочинок) або картинок із дитячих коміксів; переказ літературного твору з власними імпровізаціями за слайдами діафільму, ілюстраціями у книзі; складання розповідей-суджень, міркувань, пояснень після перегляду вистав, телепрограм, поїздок., спілкування з дорослими і дітьми під час відпустки, перебування у лікарні тощо. Ділитися з дітьми своїми враженнями, висновками, ставленнями щодо прочитаного, побаченого, пережитого.

Читати дітям твори дитячої художньої літератури і дитячі журнали. Цікавитися новинками книжкового ринку та періодики для дошкільників, залучати дітей до їх вибору і придбання. Опікуватися домашньою бібліотекою, доручати дітям догляд за книжками, наведення порядку на полицях.

Художньо-естетичний розвиток

- ознайомлюйте дітей з різними видами мистецтва шляхом споглядання картин в музеях образотворчого мистецтва, перегляду репродукцій в комп'ютерному режимі, журналах, книгах, відвідування різноманітних виставок;
- вправляйте у визначенні жанру живопису : пейзаж, натюрморт, портрет, казковий, побутовий, анімалістичний;
- надавайте можливість самостійно зображувати предмети, тварин, дерева, транспорт, людей, та інше,

- підтримуйте бажання малювати, ліпити, аплікувати, конструювати, передавати свої враження в зображеннях;
- виважено ставтесь до вибору матеріалів зображення, спонукайте до основ рукоділля: вишивання, шиття, бісероплетіння;
- заохочуйте творчість дитини, підтримуйте її ініціативу;
- надавайте дитині можливість слухати досконалі за формою, доступні для розуміння сольні та хорові твори;
- підтримуйте бажання слухати музику, емоційно відгукуватися на неї, передавати свої враження;
- виважено ставтесь до вибору дитиною музичних творів для прослуховування, пропонуйте її увазі не лише легку, ритмічну дорослу музику, а й класичну та дитячу;
- вправляйте дошкільників у визначенні жанру музичного твору, називанні інструмента, на якому він виконується;
- використовуйте музику в аудіо - та відеозаписах;
- організуйте перегляд доступних дітям за змістом оперних і балетних вистав, відвідування концертів, музеїв;
- навчайте дитину розрізняти "музику природи" - співи птахів, звуки різних комах, шелест листя дерев та хвиль води тощо, порівнювати природну музику зі створеними людьми мелодіями, знаходити в них спільне та відмінне;
- використовуйте високохудожню музику з яскравими образами, різними настроями, під яку дитина може по-різному відтворювати ходьбу, біг, стрибки, рухи танцю тощо;
- розвивайте вокальні дані дошкільника, його музичні та акторські здібності;
- вправляйте дитину в умінні співати дзвінко, легко, правильно інтонуючи мелодію;
- викликайте в дошкільника піднесене, радісне самопочуття від співу;
- навчайте сприйнятливості до емоційної реакції на музичний твір;
- залучайте дитину до спільних співів;
- сприяйте виникненню бажання придумувати нескладні мелодії;

- залучайте до театральної-ігрової діяльності;
- створіть театр вдома: розігруйте елементарні життєві ситуації з іграшками, інсценізуйте знайомі літературні твори, казки, оповідання, вірші;
- звертайте увагу дитини на осмислення змісту художніх творів, особливості характерів та поведінки різних персонажів;
- навчайте оволодівати засобами емоційної виразності, виражати почуття мімікою, жестами, інтонацією, словами; вправляйте в цьому;
- заохочуйте творчість дитини, підтримуйте її ініціативу, схвалюйте вдале виконання ролі;
- відвідайте разом з дітьми театри (ляльковий, драматичний, юного глядача тощо).

Ігрова діяльність

- купуйте ті ігри та іграшки, які є педагогічно цінними у даному віці, пам'ятайте про негативний вплив окремих видів іграшок на психіку і розвиток дітей;
- виготовляйте власноручно разом з дітьми ігри та іграшки, пропонуйте їх для ігор дітям, грайтеся разом з ними;
- цікавтеся досвідом інших батьків щодо виготовлення іграшок власними руками, використовуйте в цей досвід в сімейному колі;
- спонукайте самостійність дитини у виборі ігор та іграшок;
- читайте та обговорюйте сюжети казок, характери героїв, навчайте дітей творчо відображати реальні життєві та казкові ситуації;
- влаштовуйте вдома театральні вистави за змістом прочитаного, баченого або вигаданого сюжету;
- оберігайте дітей від ігор та іграшок, пов'язаних з проявом агресії, жорстокості, аморальних вчинків.